НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 49-354-04-188
Дата 20 / 09 2023 г.

ЧРЕЗ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
49-ТО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрания, в определения срок за предложения преди второ гласуване внасяме следните предложения за промени и допълнения към обединения законопроект за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки със сигн. № 49-353-03-46 от 12.09.2023 г.

1. Създава се нов § 22:

§ 22. В чл. 61, ал. 6 се създава изречение второ: „Когато обществената поръчка е на стойност над 1 000 000 лв. възложителят задължително поставя изискванията по т. 1 и т. 3.“

2. Създава се нов § 23:

§ 23. В чл. 63 се създава ал. 7:

„(7) Когато поставя изискване по т. 1 за изпълнение на дейности с предмет и обем, сходни с тези на поръчката, възложителят посочва минималните количества, съответстващи на не по-малко от половината от обявените в предмета на поръчката.“

3. Създава се нов § 24:

§ 24. В чл. 67, ал. 1 се създава изречение трето: „Възложителят проверява съответствието на посочената в ЕЕДОП информация чрез органите на Националната агенция за приходите, за което кандидатът или участникът предварително декларира своето съгласие, подадените от него данни да бъдат предоставяни служебно от Националния статистически институт.“

4. Създава се нов § 41:

§ 41. В чл. 196 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „по процедура“ се заличават и се добавят думите „в обществена поръчка по реда на закона на стойност над определената в чл. 20, ал. 4“

2. В ал. 2, т. 1, буква „а“ думите „300 000 лв.“ се заменят с думите „80 000 лв.“

3. В ал. 2, т. 1, буква „б“ думите „70 000 лв.“ се заменят с думите „50 000 лв.“

5. В § 48 относно чл. 231 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 5 се отменя.

2. Създава се ал. 6:

„(6) По реда на ал. 1 - 3 могат да се разработват и одобряват стандартизирани методики за оценка при поръчки с определен предмет. Прилагането на одобрена по ал. 3 методика за оценка е задължително при обществени поръчки с такъв предмет.“

Мотивите за настоящите предложения към обединения законопроект преди второ четене са следните:

Част от предложените изменения, включени в законопроекта за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки, са насочени към преодоляване на проблеми в практиката по прилагане на

закона. Това ги прави обосновани и наложителни, и следва да бъдат възприети. Същевременно обаче, извън законодателната инициатива остават някои съществуващи проблеми, достатъчно сериозни, чието разрешаване е наложително с оглед защитата на публичния интерес и основните принципи на закона, поради следните причини и съображения:

1. Предложението за допълване на чл. 61, ал. 6, което предвижда при поръчки над определена стойност - 1 000 000 лв. задължително да се поставят изискванията за икономическото и финансовото състояние на кандидатите или участниците по чл. 61, ал. 1, т. 1 и т. 3 относно реализирани минимални обороти (т. 1) и за постигнато положително съотношение между определени активи и пасиви (т. 3), е насочено към защита на публичния интерес. Практиката при провежданите процедури за възлагане на обществени поръчки показва, че в много случаи възложителите не поставят посочените изисквания, доколкото нормата определя възможните способи, но оставя в преценката на възложителя поставянето на съответните изисквания. Този поход позволява по-широкото включване на всички стопански субекти в обществените поръчки, но се явява необоснован по отношение на поръчки, които представляват по-значим обществени интерес. Липсата на поставени изисквания към капацитета на кандидата или участника относно неговото икономическо и финансово състояние може да застраши изпълнението на поръката и да доведе до сериозни загуби на публични средства и увреждане на обществени интереси. В настоящото предложение като критерий за определяне в кои случаи да бъде задължително включването на посочените изисквания е предложен стойностен праг - за поръчки на стойност над 1 000 000 лв.

2. Предлаганата нова алинея 7 в чл. 63, с която се въвежда задължение за възложителите относно начина, по който да определят изискването за обем в случаите, когато за преценка на капацитета се поставя изискване за изпълнение на дейности с предмет и обем, сходни с тези на поръчката, цели да бъде разрешен съществуващия проблем и порочните практики, свързани с некоректното задаване на изискванията

към кандидатите или участниците.

3. Предложението за допълване на чл. 67, ал. 1 е заимствано от утвърдилия се като работещ модел в производствата по ЗУСЕФСУ, провеждани в ИСУН. По този начин се осигурява потвърждаване на достоверността на данните относно икономическото и финансовото състояние на кандидата или участника, което е от голямо значение както защитата интересите на възложителите, така и като цяло в общия контекст за спазване на приложимото данъчно и друго законодателство и изнасяне на икономиката на светло. По същество предложената промяна представлява облекчаване на административната тежест за бизнеса и обмен на информация между регистрите, поддържани от различни държавни органи, без да е необходимо многократното й представяне. Не на последно място ще предотврати възможностите за злоупотреби и нелоялна конкуренция между кандидатите и участниците.

4. Един от значимите проблеми в практиката, който многократно е поставян, но не намира своето решение, е необжалваемостта на поръчките, които се възлагат по реда съгласно чл. 20, ал. 3 - чрез събиране на оферти с обява или покана до определени лица. Това са обществените поръчки с прогнозна стойност за строителство - от 50 000 лв. до 270 000 лв. и за доставки и услуги - от 30 000 лв. до 70 000 лв., а с предвиденото в законопроекта повишаване на праговите стойности по чл. 20 съответно - за строителство от 80 000 лв. до 300 000 лв. и за доставки и услуги - от 50 000 лв. до 100 000 лв. При спецификата на националния пазар, а именно - множество възложители, раздробяване на голям брой отделни поръчки всяка на стойност под тези прагове, ограничен обхват на централизирано възлагане, на практика се стига до разходване на значителен публичен без възможност за прилагане на механизмите от производството по обжалване, които осигуряват реалната и адекватна защита както на потенциалните участници в пазара на обществените поръчки, така и на публичните интереси.

5. Предлаганите в обединения законопроект промени относно чл. 231, ал. 1 биха допринесли за практическото осъществяване на

възможностите за стандартизация, което като цяло би оказало своето положително въздействие върху възлагателния процес както за възложителите, така и за стопанския сектор, и следва да бъдат възприети. Предимствата на използването на стандартизирани форми отдавна е отчетено в европейското законодателство, но в същото време е факт, че в националната система на обществените поръчки то е неглижирано и остава неразвито. Един от многото фактори за това е предвидената в ал. 5 възможност за дерогиране на задължението за използване на утвърдените стандартизирани образци при мотивиране на необходимост за това от възложителя. Тази възможност, която е насочена да обхване определени наистина специфични случаи, на практика се използва превратно като начин за заобикаляне и неприлагане на задължението. С оглед на това посочената възможност, включително и във варианта, предложен в законопроекта за „частично“ неприлагане, следва да отпадне и това се предлага в настоящото предложение. По този начин ще се осигури реалното прилагане на стандартизирани образци, а съществуващите затруднения биха могли да се преодоляват чрез внасяне на необходимите промени чрез процедурите по ал. 1.

Сериозен проблем в практиката, който трайно затруднява и компрометира възлагането на обществените поръчки в страната, е свързан с методиките за оценка, прилагани от възложителите, и по-специално в избора и определянето на показателите за оценка, които на практика не осигуряват избор на най-благоприятната оферта, а от друга страна предоставят възможност за субективизъм при оценяването Този проблем, който трайно създава условия за опорочаване на провежданите процедури многократно е бил обект на обсъждане, включително и във връзка с обжалване на решенията по процедури. Независимо от всички норми, предназначени да преодолеят посочения проблем, той продължава да съществува. С оглед на това, и във връзка с положителните страни и възможности, които предоставя стандартизацията, е крайно наложително да се предприемат нужните стъпки за използването на тези възможности. В този контекст, настоящото предложение към чл. 231 за създаване на нова алинея

предвижда въвеждане на задължително прилагане на методики, одобрени по реда на ал. 3 за поръчки със съответния предмет, когато съществуват такива. С предвидената от вносителите по обединения проект възможност за инициатива на министъра на финансите възможността за разработване и одобряване на методики за оценка по сектори или за определени предмети става реалистична и използването ѝ е наложително с цел оздравяване на цялостната среда на обществените поръчки в страната.

Вносители: Марин Маринов